

Miljøkonsekvensrapport

til § 16a

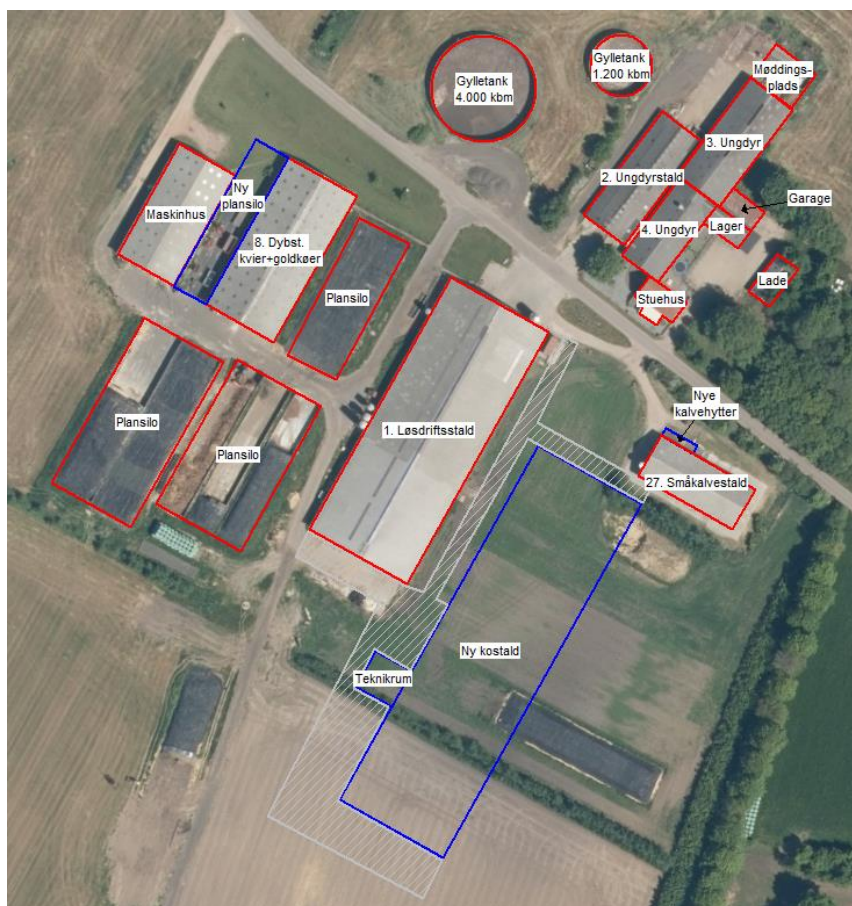
I/S van der Wijst
Bolhedevej 14, 6800 Varde

v. Luuk van der Wijst

Opførelse af ny kostald, opstille kalvehytter samt etablering af en ny plansilo

Skema 232647 i Husdyrgodkendelse.dk

Indsendt 7. marts 2022

Datablad

Ansøger og ejer	I/S van der Wijst Bolhedevej 14 6800 Varde
Husdyrbrugets adresse	Bolhedevej 14,6800 Varde
CVR-nummer	38958631
CHR-nummer	47162
Kommune	Varde Kommune
Ejendomsnummer	5730113172
Matrikel-nr.	7b - Hostrup By, Øse m.fl.
Andre husdyrbrug drevet af ansøger	Ansøger driver ikke andre husdyrbrug
Biaktiviteter	Ingen
Ansøgningskema	232647
Konsulent	KHL CVR-nr.: 21111511 Lars Schmidt, las@khl.dk , 2013 3325 Lene Egtved Andersen, lea@khl.dk , 7634 1788

Forord

Miljøkonsekvensrapport

Denne rapport beskriver de miljømæssige konsekvenser ved det ansøgte projekt på Bolhedevej 14. Det ansøgte omfatter etablering af en kostald, opstilling af fælleshytter til småkalve og etablering af en plansilo. Det ansøgte omfatter desuden en udvidelse af det eksisterende plansiloanlæg, som der tidligere er givet godkendelse til.

Produktionen er ikke et IE-brug, da det er en malkekvægsproduktion.

Rapporten er en miljøkonsekvensrapport. Rapporten behandler de potentielle væsentlige miljøpåvirkninger ved en udvidelse og ændring af produktionsarealet.

Rapporten indeholder en beskrivelse og vurdering af den sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet, som det ansøgte vurderes at medføre. Rapporten danner grundlaget for kommunens afgørelse om miljøgodkendelse for ejendommen.

Datablad	2
Forord	3
1. Indledning	5
2. Ikke-teknisk resume	6
3. Miljøtekniske redegørelse	8
3.1 <i>Indretning og drift af anlægget</i>	8
3.2 <i>Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug</i>	12
3.3 <i>Husdyrbruget og det ansøgtes beliggenhed</i>	12
3.3.1 <i>Generelle afstandskrav</i>	12
3.3.2 <i>Bygningsmæssige ændringer i forhold til landskab</i>	13
3.3.3 <i>Bilag IV arter</i>	15
3.4 <i>Ammoniakemission og -deposition</i>	16
3.4.1 <i>Naturpunkter</i>	16
3.5 <i>Lugtemission</i>	17
3.6 <i>Øvrige emissioner og gener</i>	18
3.6.1 <i>Støj</i>	18
3.6.2 <i>Støv</i>	20
3.6.3 <i>Lys</i>	20
3.6.4 <i>Skadedyr</i>	20
3.6.5 <i>Transporter</i>	20
3.7 <i>Reststoffer, affald og naturressourcer</i>	21
3.7.1 <i>Spildevand</i>	22
3.7.2 <i>Olie- og kemikalier</i>	24
3.7.3 <i>Vand- og energiforbrug</i>	24
3.7.4 <i>Foder</i>	24
3.8 <i>BAT-Ammoniakemission</i>	25
3.9 <i>Grænseoverskridende virkninger</i>	26
3.10 <i>Påvirkning af jordarealer og jordbund</i>	26
3.11 <i>Alternative løsninger</i>	26
3.12 <i>Samspillet mellem faktorer jf. § 4 stk. 6 nr. 5</i>	26
3.13 <i>Sårbarhed i forhold til risici for større ulykker mv. jf. § 4 stk. 6 nr. 6</i>	27
3.14 <i>Oplysninger om konsulenten</i>	27
4. Konklusion	27

1. Indledning

Denne miljøkonsekvensrapport beskriver og vurderer konsekvenserne ved en udvidelse og ændring af produktionsarealet fra 3.760 kvm til 7.702 kvm, en udvidelse på i alt 3.942 kvm.

Der er ikke afsøgt alternative placeringer, idet udvidelsen sker i tilknytning til eksisterende bygninger.

Produktionsarealer er opgjort ud fra fysisk opmåling foretaget af KHL i samarbejde med ansøger samt på baggrund af mål angivet på byggetegninger.

2. Ikke-teknisk resume

Husdyrbruget og produktionsomfang

Ansøgningen omhandler husdyrbruget på Bolhedevej 14. Husdyrbruget er på nuværende tidspunkt en malkekvægsbesætning med en miljøgodkendelse fra 2020.

Ejendommen har i dag godkendelse til et produktionsareal på 3.760 kvm.

Ansøgningen er indsendt for at få godkendelse til at etablere en ny kostald samt etablering af en ny plansilo, udvidelse af eksisterende plansiloanlæg og opstilling af fælleshytter til småkalve.

Udvidelsen foretages primært for at kunne efterleve nye velfærdskrav til køer som udløser behov for mere staldareal, samt behov for mere tidssvarende staldforhold for opdrættet, som i dag primært er opstaldet i ældre staldbygninger.

De ansøgte anlæg placeres i tilknytning til eksisterende bygninger og de vil falde naturligt ind i den eksisterende bygningsmasse. Den ansøgte kostald etableres på den sydøstlige side af den eksisterende løsdriftsstald, der etableres en plansilo imellem to eksisterende bygninger og det eksisterende plansiloanlæg udvides og hytter til småkalve placeres på nordsiden og op imod den eksisterende kalvestald.

Kvægbrug er ikke IE-brug, og er dermed ikke omfattet af EU's direktiv om industrielle emissioner.

Landskabelige forhold

Ejendommen ligger inden for værdifuldt landbrugsområde, værdifuldt landskab samt i overgangslandskab, men uden for div. beskyttelseslinjer og øvr. udpegninger i kommuneplanen.

Nye anlæg etableres i neutrale farver og i ikke reflekterende materialer og etableres i tilknytning til eksisterende anlæg. Det vurderes, at det ansøgte projekt vil kunne gennemføres uden at påvirke landskabet negativt.

Potentielle gener

Der vurderes kun at være tale om mindre ændringer i lugt, transport, støj mv. fra ejendommen.

Det vurderes, at støjbilledet fra ejendommen ikke vil ændres væsentligt og forventes forsat ikke at blive et problem for de omkringboende. Det vil forsat være de samme indkørsler, der vil blive brugt til produktionen. Støj, vibrationer og lavfrekvent støj vurderes at være af et omfang, som ikke vil være til væsentlige gene for de omkringboende.

Beregningerne i det elektroniske ansøgningssystem Husdyrgodkendelse.dk viser, at krav til lugtgeneafstandene overholdes med en god margin.

Fluer og skadedyr vil forsat blive bekæmpet.

Husdyrgødning

Der produceres gylle og dybstrøelse på ejendommen. Gylle udbringes med gyllevogn med læssekran og slæbeslanger.

Ammoniakdeposition til natur

Der er i Husdyrloven og tilhørende bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug fastsat krav til den maksimale mængde ammoniak som forskellige naturtyper må belastes med.

Ammoniaknedfald kaldes deposition. Beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk viser, at beskyttelsesniveauerne for ammoniak til naturområderne overholdes, både totaldepositionskravene til de mest sårbare naturtyper samt mer-depositionskravet til hovedparten af de mindre sårbare naturtyper. Der ligger to mindre moser nordøst for ejendommen. Her ligger merdepositionen over et kg. Meremissionen i de to moser er faldende ift. 8 års driften, da en af de nærmeste stalde tages ud af drift. Der er ikke registreret rødlistede arter, fredede arter el. Bilag IV arter de pågældende steder.

Anvendelse af BAT

BAT er en forkortelse for "bedste tilgængelige teknik" (på engelsk: "best available techniques"). Der er et fast krav til maksimal ammoniakemission i forhold til BAT i Husdyrloven og tilhørende bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug.

De eneste teknologier der er godkendt til reduktion af ammoniak i kvægstalde er gylleforsuringsanlæg fra JH Forsuring NH4+, som er midlertidigt optaget på listen, og fast overdækning af gylletanke.

Begge teknologier er fravalgt, da det vurderes ikke at være proportionelt at investere i teknologierne ift. udgiften pr. kg reduceret ammoniak. Den nye stald etableres med BAT gulvtype fast drænet gulv som har laveste emission. BAT-kravet er overholdt.

Alternative løsninger og 0-alternativ

Der er ikke afsøgt alternative placeringer, da udvidelsen sker i tilknytning til eksisterende bygninger. Placeringen af den ansøgte kostald er valgt ud fra hvordan stalden rent logistisk indpasses bedst ift. de eksisterende anlæg og ift. landskabet og de nærmeste naboer.

0-alternativet er at ejendommen drives videre efter vilkårene fastsat i den eksisterende miljøgodkendelse.

3. Miljøtekniske redegørelse

I dette afsnit beskrives husdyrbruget og det ansøgte samt projektets direkte og indirekte virkninger for miljø, natur og mennesker og hvad der er gjort for at mindske virkningerne.

3.1 Indretning og drift af anlægget

Bygningssettet på Bolhedevej 14 er placeret samlet, med driftsbygninger på begge sider af Bolhedevej.

Den ansøgte kostald placeres på den sydøstlige side af den eksisterende løsdriftsstald (1). Stalden indrettes med sengebåse og fast drænet gulv med skraber og ajlefløb. Det samlede produktionsareal i den nye stald forventes at blive er på ca. 4.050 kvm. Stalden vil få et udvendigt mål på ca. 130 x 37 m og en højde på ca. 12 m. Gavle opføres i elementer med søsten og grønne stålplader i gavltrekanter. Siderne vil bestå dels af stålplader og dels gardiner. Taget vil være af grå eternit.

Terrænet i byggefeltet falder ca. 2 m mod syd og det vil være nødvendigt at regulere terrænet.

Der etableres et befæstet areal ved hver gavlende samt på vestsiden af kostalden.

Der vil blive installeret malkebotter i den nye stald. I den eksisterende løsdriftsstald vil malkestalden blive nedlagt og arealet vil blive inddraget som produktionsareal, svarende til ca. 160 kvm.

Der ansøges om mulighed for at opstille kalvehytter på det befæstede areal på nordsiden af den eksisterende kalvestald (27). Produktionsarealet vil maks. være på 30 kvm.

Der indrettes en plansilo imellem laden og laden med dybstrøelsesbokse (8). Plansiloen vil få et mål på ca. 12 x 55 m.

Det eksisterende plansiloanlæg udvides med ca. 10 x 30 m.

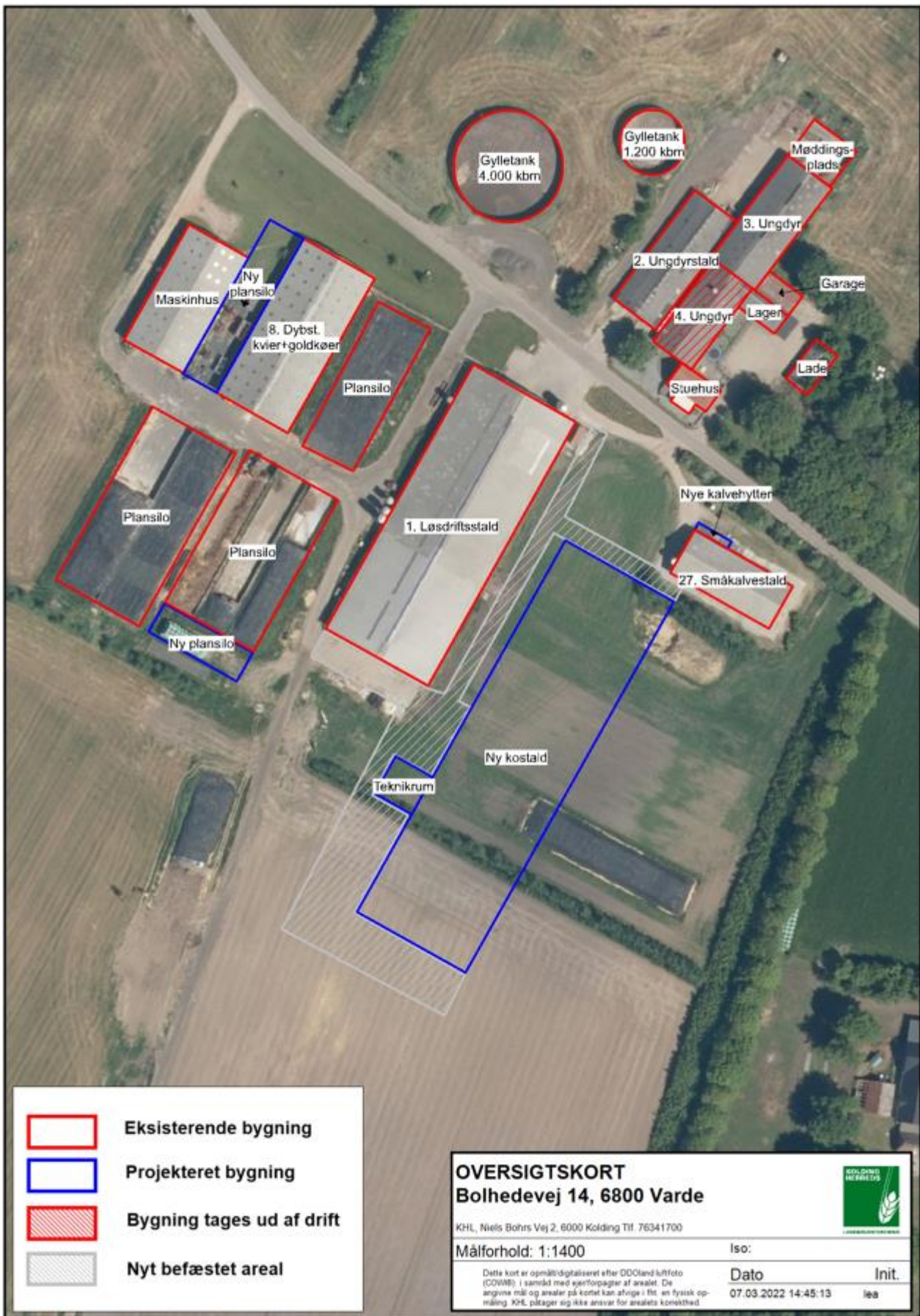
Alle bygninger vil således også fremadrettet ligge i tilknytning til hinanden.

Det ansøgte indeholder ændringer i produktionsarealet i forhold til nudriften og i forhold til hvordan driften så ud i 2014 (8 års drift). I det ansøgte udvides produktionsarealet fra de nuværende 3.760 kvm til 7.862 kvm, en udvidelse på i alt 4.102 kvm. Placering af produktionsarealer fremgår af figur 2.

Oplysningerne fremgår af husdyrgodkendelse.dk og navngivningen i Tabel 1 referer til oversigtskortet.

Det vurderes, at udvidelserne er erhvervmæssig nødvendige og udvidelserne foretages i tilknytning til eksisterende bygninger.

Figur 1 Oversigt over ansøgte ændringer Bolhedevej 14

Figur 2 Produktionsarealer på Bolhedevej 14

Stald	8-års drift	Nudrift	Ansøgt drift
1. Løsdriftsstald	Malkekøer, kvier og stude Sengestald m. spalter (kanal, bagskyl el. ringkanal) 1.902 kvm Malkekøer, kvier og stude Dybstrøelse 179 kvm	Flex – alle kvæg Sengestald m. spalter (kanal, bagskyl el. ringkanal) 1.902 kvm Flex – alle kvæg Dybstrøelse 179 kvm	Flex – alle kvæg Sengestald m. spalter (kanal, bagskyl el. ringkanal) 1.902 kvm Flex – alle kvæg Dybstrøelse 339 kvm
2. Ungdyrstald	Malkekøer, kvier og stude Sengestald m. spalter (kanal, bagskyl el. ringkanal) 334 kvm	Flex – alle kvæg Sengestald m. spalter (kanal, bagskyl el. ringkanal) 334 kvm	Flex – alle kvæg Sengestald m. spalter (kanal, bagskyl el. ringkanal) 334 kvm
3. Ungdyr	Kalve <6 mdr. Dybstrøelse 52 kvm Malkekøer, kvier og stude Dybstrøelse 146 kvm Malkekøer, kvier og stude Sengestald m. spalter (kanal, bagskyl el. ringkanal) 194 kvm	Flex – alle kvæg Dybstrøelse 198 kvm Flex – alle kvæg Sengestald m. spalter (kanal, bagskyl el. ringkanal) 194 kvm	Flex – alle kvæg Dybstrøelse 198 kvm Flex – alle kvæg Sengestald m. spalter (kanal, bagskyl el. ringkanal) 194 kvm
4. Ungdyr	Kalve <6 mdr. Dybstrøelse 60 kvm Malkekøer, kvier og stude Sengestald m. spalter (kanal, bagskyl el. ringkanal) 78 kvm	Flex – alle kvæg Dybstrøelse 60 kvm Flex – alle kvæg Sengestald m. spalter (kanal, bagskyl el. ringkanal) 78 kvm	-
8. Dybstr. Kvier og goldkøer	-	Flex – alle kvæg Dybstrøelse 563 kvm	Flex – alle kvæg Dybstrøelse 563 kvm
12. Gl. plads til kalvehytter	Kalve <6 mdr. Dybstrøelse 60 kvm	-	-
27. Småkalvestald	-	Kalve <6 mdr. Dybstrøelse 252 kvm	Kalve <6 mdr. Dybstrøelse 252 kvm
Ny kostald	-	-	Malkekøer, kvier og stude Fast dr. gulv m. skraber og ajlefløb 4.050 kvm
Nye kalvehytter	-	-	Kalve <6 mdr. Dybstrøelse 30 kvm

Tabel 1. Dyretype, staldsystem og produktionsareal.

Ejendommen har en miljøgodkendelse fra december 2020, hvor der blev søgt om flex i hovedparten af staldene. Der blev desuden søgt om en mindre udvidelse af eksisterende plansiloer. Denne del af godkendelsen er ikke blevet udnyttet, så det er medtaget igen i denne ansøgning.

Der produceres både gylle og dybstrøelse på ejendommen. På ejendommen findes to gylletanke samt en møddingsplads. Dybstrøelse opbevares på møddingsplads samt i perioder i markstak.

De eksisterende gødningsopbevaringslagre ses på figur 1.

Gyllebeholder	Opførelses år	Kapacitet (m³)	Overfladeareal (m²)	NH₃-effekt
1. Gyllebeholder	1998	1.200	319	-
2. Gyllebeholder	1981	4.000	910	-
I alt		5.200 m³	1.229 m²	
Møddingsplads				
Eksisterende møddingsplads	-	Ca. 300	304	-
I alt		Ca. 300 m²	304 m²	

Tabel 2 Opbevaringslagre til husdyrgødning.

Ejendommens eksisterende gylleopbevaringsanlæg ændres ikke i det ansøgte og den samlede opbevaringskapacitet på ejendommen er på 5.200 kbm ekskl. kapacitet i fortank og i gyllekanaler.

Herudover lejes der ekstern opbevaringskapacitet, så den samlede opbevaringskapacitet vil være tilstrækkelig til at sikre 9 mdr. opbevaringskapacitet, jf. Husdyrgødningsbekendtgørelsen.

3.2 Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug

Ansøges driver ikke andre husdyrbrug, så der er ikke produktionsmæssig sammenhæng med andre ejendomme.

3.3 Husdyrbruget og det ansøgte beliggenhed

Ejendommen er beliggende i landzone ca. 2,2 km øst for Nordenskov, der er nærmeste byzone. Nærmeste samlede bebyggelse er Vrenderupvej 47, som ligger ca. 2,8 km syd for ejendommen og nærmeste nabobeboelse, der ikke er landbrug, er Bolhedevej 12, der ligger ca. 324 m øst for ejendommen.

3.3.1 Generelle afstandskrav

Afstand til (afstandskrav)	Meter	Afstandskrav overholdt
Ikke almene vandforsyningsanlæg (25 m)	> 100 m	Ja
Almene vandforsyningsanlæg (50 m)	> 100 m	Ja
Vandløb (herunder dræn) og søer (15 m)	Ca. 75 m	Ja
Offentlig vej og privat fællesvej (15 m)	min. 15 m	Ja
Levnedsmiddelvirksomhed (25 m)	> 100 m	Ja
Beboelse på samme ejendom (15 m)	Ca. 34 m	Ja
Naboskel (30 m)	Ca. 48 m	Ja
Nabobeboelse (50 m)	Ca. 137 m (Bolhedevej 15, landbrug) Ca. 324 m (Bolhedevej 12, uden landbrugspligt)	Ja
Eksisterende og fremtidig byzone/sommerhusområde (50 m)	Ca. 2,3 km (Nordenskov)	Ja
Områder, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller samlet bebyggelse (50 m)	Ca. 2,7 km (Vrenderupvej 47)	Ja

Tabel 3 Afstandskrav jf. Husdyrbruglovens §§ 6 og 8

Afstandskrav i husdyrbruglovens §§ 6 og 8 er overholdt.

Det vurderes, at placeringerne i tilknytning til de eksisterende anlæg vil bevirke mindst mulige gener i forhold til landskabet og naboer.

3.3.2 Bygningmæssige ændringer i forhold til landskab

Ejendommen ligger med driftsbygningerne samlede på begge sider af Bolhedevej og er beliggende i det åbne land i landzone. Udvidelsen har til formål at kunne samle husdyrproduktionen, så den primært er koncentreret i staldene syd for Bolhedevej. Ejendommen ligger i udkanten af et udpeget bevaringsværdigt såkaldt overgangslandskab samt inden for bevaringsværdigt landskab jf. Vardes kommuneplan, se tabel 4.

Bedriftens anlæg ligger uden for diverse beskyttelseslinjer, såsom kirkebyggelinje, fortidsminder, sø- og å-beskyttelseslinje mv.

De ansøgte ændringer, der vil være synlige udefra er den ansøgte kostald, opstilling af kalvehytter og etablering og udvidelse af plansiloer.

Driftsbygningerne samt de ansøgte nye staldanlæg ligger delvist skjærmede af de levende hegn og mange småbeplantninger i nærområdet og af de eksisterende bygninger og falder på den måde naturligt ind i landbrugslandskabet i området. Det ansøgte byggeri adskiller sig ikke størrelsesmæssigt fra øvrige landbrugsejendomme i området.

Ejendommens produktionsbygninger ligger som en samlet enhed. Der er i forbindelse med de tidligere udvidelser af ejendommen taget stilling til at nye stalde og driftsbygninger mest hensigtsmæssigt placeres syd for vejen, idet området nord for vejen dels er arealmæssigt begrænset og dels er der beliggende flere vandhuller og mindre naturområder.

Vurdering

Det er hovedsageligt den nye kostald, der vil være synlig i landskabet. Stalden vil mest være synlig fra den østlige og sydlige side. Mod øst vil stalden delvist ligge skjult bag eksisterende beplantning og tilsvarende fra syd, hvor der ligger flere beplantninger og stalden vil ikke, eller kun meget begrænset, kunne ses fra huse og veje.

Det vurderes at stalden er placeret hensigtsmæssigt sammen med de øvrige driftsbygninger og vil komme til at ligge indpasset i landskabet uden at virke dominerende.

Stalden opføres i ikke reflekterende materialer.

Da ejendommen ligeledes ligger uden for div. beskyttelseslinjer og øvr. udpegninger i kommuneplanen vurderes det, at det ansøgte projekt vil kunne gennemføres uden at påvirke landskabet negativt.

Landskabelige udpegninger	
Naturområder med særlig naturbeskyttelsesværdi	-
Økologisk forbindelse	-
Områder med landskabelig værdi	Ejendommen ligger i område med værdifuldt landskab. Ejendommen ligger desuden i overgangslandskab.
Uforstyrrede landskaber	-
Områder med særlig geologisk værdi	-
Rekreative interesseområder	-
Værdifulde kulturmiljøer og bevaringsværdige landsbyer	-
Værdifuldt landbrugsområde	Ejendommen ligger i værdifuldt landbrugsområde
Kystnærhedszonen	-
Lavbundsarealer	Gylletankene er beliggende på lavbundsareal
Skovrejsningsområder	Ejendommen ligger inden for skovrejsningsområde
Fredede områder	-
Beskyttede naturarealer (§3)	Se figur 3
Strandbeskyttelseslinje	-
Klitfredningslinje	-
Skovbyggelinje	-
Sø- og å-beskyttelseslinje	-
Kirkebyggelinje	-
Fortidsmindelinje	-
Beskyttede sten- og jorddiger	-

Tabel 4 Landskabelige udpegninger (kilde varde.dk og plandata.dk)

Figur 3 Beskyttet natur inden for 1.000 m fra ejendommen. Grøn skravering: eng, blå: sø, brun: mose og blå streg: vandløb.

3.3.3 Bilag IV arter

Bilag IV arter er arter, der fremgår af bilag IV i EU's habitatdirektiv. De beskrives som strengt beskyttede arter. Det betyder, at arternes yngle- og rasteområder ikke må beskadiges eller ødelægges.

Der er ikke registreret bilag IV arter inden for 1.000 m fra ejendommen. Den nærmeste registrering af Bilag IV arter er ca. 1,7 km nordøst for ejendommen, ved Abild Hede, hvor der er registreret spidssnudet frø.

Det kan ikke udelukkes, at der lever andre bilag IV arter i området, eks. birkemus, der er fundet flere steder i Varde Kommune. Nærmeste registrering af birkemus er mere end 8 km nord for ejendommen.

I forbindelse med projektet vil der ikke ske ændringer i markdriften og der tages hensyn til beskyttede naturarealer, der grænser op til dyrkningsarealer.

På grund af den store afstand vurderes det, at det ansøgte projekt ikke vil forringe eller beskadige yngle- og rasteområder for arter opført på habitatdirektivets bilag IV eller andre beskyttede arter.

3.4 Ammoniakemission og -deposition

Ud fra oplysningerne om størrelsen af produktionsarealerne, dyre- og gulvtype i ansøgt drift, nudrift og inden for de sidste 8 år samt oplysninger om miljøteknologier beregnes husdyrbrugets ammoniakemission i de tre drifter.

3.4.1 Naturpunkter

Kategori 1-natur

Nærmeste kat 1. natur er Nørholm Hede der er beliggende ca. 6,8 km nordvest for ejendommen. Der ligger mere end to landbrugsejendomme med husdyrproduktion inden for den kritiske afstand til kategori 1-natur. Det betyder, at der er kumulation og at kravet til totaldeposition således er på 0,2 kg N/ha. På grund af den store afstand er der ingen risiko for at den planlagte udvidelse vil have en negativ effekt på naturområdet. Afstanden betyder, at der ikke afsættes ikke ammoniak på overdrevet.

Kategori 2-natur

Nærmeste kat. 2-natur er Abild Hede, der ligger ca. 1,4 km nordøst for anlægget. Totaldepositionen til naturområdet ligger på 0,3 kg N/ha. Krav til kat. 2-natur er maks. 1 kg N/ha i totaldeposition.

Kategori 3-natur

Nærmeste kat. 3 natur er to mindre mosearealer, som ligger henholdsvis 200 og 240 m nord-nordøst. Herudover ligger der en mose ca. 620 m vest for ejendommen samt et større moseareal øst for ejendommen i tilknytning til Bolhede Bæk.

Afskæringskriteriet til kategori 3-natur er således, at kommunen kan tillade en merdeposition, der er større end 1,0 kg N/ha, men ikke stille krav om mindre merdeposition end 1,0 kg N/ha. Merdepositionen til de to nærmeste moser ligger ml. 1,4-2,2 kg N/ha og overstiger dermed minimumskravet. Meremissionen er faldende ift. 8 års driften, da en af de nærmeste stalde tages ud af drift. Der er ikke registreret rødlistede arter, fredede arter el. Bilag IV arter de pågældende steder.

Merdepositionen til de øvrige kat. 3 områder ligger alle under 1 kg.

Da ammoniakdepositionen overholder afskæringskriterierne for kategori 1 og 2 natur, og da merdepositionen til kategori 3 natur ligger under 1 kg N/ha i merdeposition til hovedparten af naturarealerne og da der ikke er registreret sårbare el. fredede arter på de to nærmeste mosearealer, så vurderes det, at det ansøgte projekt ikke vil få en negativ effekt på naturarealerne i området.

Det vurderes, at projektet hverken i sig selv eller i kumulation med andre påvirkninger og bidrag fra andre projekter har skadevirkning på Natura 2000-områderne eller de naturtyper og arter, der forekommer i de internationale naturbeskyttelsesområde, herunder udpegningsgrundlaget for Natura 2000-områderne.

3.5 Lugtemission

Lugtemission forekommer fra produktionen i staldanlæggene og ved håndtering samt udbringning af husdyrgødning. Selve staldanlægget forventes ikke at give anledning til væsentlige lugtgener ud over, hvad der er normalt for denne type af animalsk produktion.

I Husdyrgodkendelse.dk er der beregnet hvilke afstande, der som minimum skal være fra staldene til forskellige beboelsestyper. Af figur 3 fremgår den aktuelle afstand (ukorrigerede geneafstand) fra ejendommens lugtcentrum til nærmeste nabo uden landbrugspligt, samlet bebyggelse og byzone samt geneafstanden til samme områder. Den ukorrigerede geneafstand er geneafstanden, hvor alle staldanlæg er medtaget ved beregningerne, uanset om de senere bliver screenet bort som følge af afstand eller korrigeret for vindretning.

Lugtens udbredelse i nærområdet afhænger bl.a. af størrelsen af produktionsarealet, typer af husdyr og geografisk placering. Disse faktorer indgår i lugtberegningen. Lugtgeneafstandene er beregnet ved fuld besætning i staldene.

Som det fremgår af figur 4 er lugtgenekriteriet overholdt til nærmeste nabo, samlet bebyggelse og byzone. Nærmeste nabo er Bolhedevej 12, samlet bebyggelse er Vrenderupvej 47 og nærmeste byzone er Hostrup By.

Hvis der er andre husdyrbrug nærmere end 300 m fra samme punkt i byzone, sommerhusområde, lokalplanlagt boligområde i landzone, samlet bebyggelse m.v. eller nærmere end 100 m fra samme punkt på en enkeltbolig, vil lugtgenekravet blive forøget, da der i så fald vil være kumulation. Der er ikke fundet kumulation med øvrige husdyrbrug.

Samlet resultat af lugtberegning

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
 Bolhedevej 12	0	NY	211,8	207,9	386,3	Ja
 Bolhedevej 16	0	NY	211,8	211,8	415,9	Ja
 Vrenderupvej 47	0	NY	633,3	569,9	2879	Ja
 Hostrup By, Øse	0	NY	854,9	854,9	2368,7	Ja

Figur 4. Samlet resultat af lugtberegningen.

Vurdering

Lovens minimumskrav til afstande til nærmeste beboelser inden for samlet bebyggelse, byzone samt enkelt bolig er overholdt, idet den korrigerede geneafstand er kortere end afstanden mellem staldanlæg og til områdetyperne byzone, samlet bebyggelse og enkelt bolig jf. figur 4.

Lugtberegningerne viser, at geneafstandene overholdes, og det vurderes, at der ikke vil forekomme væsentlige lugtgener fra ejendommen.

Det vurderes derfor, at lugt fra staldene ikke vil give væsentlige gener for naboerne og at det er sikret, at risikoen for væsentlige lugtgener er begrænset og ikke ud over, hvad der kan forventes af en husdyrproduktion af den i projektet angivne størrelse.

3.6 Øvrige emissioner og gener

Ud over lugt og ammoniakemission kan der fra et husdyrbrug være gener fra støj, støv, fluer/skadedyr, lys, transporter. Desuden kan energiforbruget til produktionen påvirke klimaet.

3.6.1 Støj

Husdyrbrugets støjklender er malkeanlæg, foderblanding, gyllepumpe, kompressor samt den daglige brug af traktor og transporter til/fra ejendommen samt kørsel med markmaskiner.

I tabel 5 er de væsentligste støjklender beskrevet med angivelse af omfang. Der er angivet daglige og årlige driftsperioder under normale forhold. Støjklendernes omfang og driftsperiode er angivet for både nudrift samt ansøgt drift.

Herudover vil der være sæsonarbejder, særligt udkørsel af gylle 4-5 gange årlig og høst og ensilering af afgrøder. Sæsonaktiviteter er meget vejrafhængige, og for ensilering er kvaliteten af afgrøden helt afhængig af rettidigt høsttidspunkt, hvorfor der køres intensivt mens aktiviteten står på. Der tilstræbes at der køres primært i dag og aftentimer, men kørsel i de sene aftentimer kan i få dage om året være nødvendigt pga. vejrliget for at få afsluttet aktiviteten og sikre rettidig bjærgning af afgrøden. Ved at køre intensivt sikres at aktiviteten kun pågår over et kortere tidsrum og at så få dage som muligt berøres.

Tiltag for minimering af støjgener for omboende: Blanding af foder foregår på betonpladsen mellem kostalden, ladebygningerne og plansiloerne. Bygningerne vurderes af have en afskærmende virkning for udbredelse af støj. Foderblanding foregår primært i dagtimerne om morgenen. Støj fra malke- og køleanlæg til mælk er placeret ved kostaldens nordlige ende og vender ud mod vejen og egen bolig. Minimering af støjgener handler således primært om hensynsfuld adfærd og at støjende aktiviteter videst muligt søges afviklet i dagtimerne på hverdage, men i fht daglige rutiner omkring fodring og malkning vil det ikke kunne undgås at der vil forekomme støj i perioderne hvor der malkes og fodres. Der tørres ikke korn el. lign. på ejendommen,

Støjkilde	Belastning (nudrift) Driftsperiode	Belastning (nudrift) Driftsperiode	Belastning (ansøgt) Driftsperiode	Belastning (ansøgt) Driftsperiode
Malkning og vask af anlæg	2 gange dagligt	Kl. 3.30-8.00 Kl. 16-20.00 I alt 7 timer/døgn	Der indsættes malkerobotter	-
Levering af råvarer	Ca. 2-3 gange pr. måned	I dagtimerne. Ca. ½ time/gang	Uændret	Ca. 45 min/gang
Pumpning af gylle	Ca. 1 gang om ugen	Ca. 30-60 min./gang. I dagtimerne	Uændret	Ca. 45-75 min./gang. I dagtimerne
Foderblanding og udfodring	Dagligt	Ca. 2-2,5 t pr. gang, ml. kl. 6-9.	Uændret	Ca. 2,25-2,75 t pr. gang, ml. kl. 6-9.
Afhentning af mælk	Hver 2. dag	15 min./gang. Kan forekomme hele døgnet	Uændret	Ca. 20 min./gang. Kan forekomme hele døgnet
Levering af dyr	Ca. 2-3 gange pr. måned	Ca. 15-30 min./gang Ca. ml kl 4-6	Uændret	Uændret

Tabel 5 Støjklender samt driftstid for støjklender.

Det vurderes, at støjbilledet fra ejendommen ikke vil ændres væsentligt og forventes forsat ikke at blive et problem for de omkringboende. Der har ikke tidligere været klager over støj. Støj, vibrationer og lavfrekvent støj vurderes at være af et omfang, der ikke vil kunne genere de omkringboende.

Figur 4 Indretning

3.6.2 Støv

Støvgener vil kunne forekomme ved intern kørsel med landbrugsmaskiner og lastvogne til og fra ejendommen. Ligeledes kan der forekomme støvgener ved håndtering af foder og halm. Der er dog så langt til de nærmeste nabobeboelser, at afstanden i sig selv betyder at støvgener ikke vil kunne forekomme. Både råvarer og halm opbevares inden døre i foder og halmlade, hvorfor støvgener ved håndtering af foder vurderes at være minimale.

Ud fra ovenstående beskrivelse vurderes det, at produktionen forsat ikke vil give anledning til væsentlige støvgener for omgivelserne.

3.6.3 Lys

Der er natlys i stalden i tidsrummet fra kl. 22.00-03.30. I løsdriftsstaldene er lyset kun tændt i dagtimerne, hvis dagslyset ikke dækker behovet samt omkring malketidspunkter og ved tilsyn af dyr. Om natten er belysningen sænket til vågeblus. I kalvestaldene er lyset kun tændt i dagtimerne efter behov.

Der er bevægelsessensor på udvendig belysning ved kostalden.

Det vurderes, at belysningen ikke vil give anledning til væsentlige problemer eller gener for omkringboende.

3.6.4 Skadedyr

Der vil på ejendommen forsat blive foretaget en effektiv fluebekæmpelse som minimum i overensstemmelse med de nyeste retningslinier fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi. God gødningshåndtering og en generel god staldhygiejne med fjernelse af foder- og gødningsrester sikrer, at der kun er minimalt med fluer. Til bekæmpelse af fluer anvendes rovfluer og smøremidler.

Ved konstatering af rotter kontaktes kommunen.

Det vurderes ud fra ovenstående tiltag, at bedriften ikke vil give anledning til væsentlige fluegener eller problemer med skadedyr.

3.6.5 Transporter

Miljøgodkendelsen vurderer og regulerer primært de dele af transporten som vedrører de benyttede til og fra kørsler på ejendommen, mens landbrugsrelaterede kørsler på offentlig vej reguleres af færdselsloven og politiet. Ejendommens driftsbygninger er beliggende op til, og på begge sider direkte ud til Bolhedevej. Der er udkørsler på både sydsiden og nordsiden af vejen. Der er ikke nabobeboelser beliggende ved nogen af udkørslerne og der er gode oversigtsforhold ved vejen.

I forbindelse med udvidelse af besætningen vil der været et øget transportbehov til og fra husdyrbruget. Antallet af transporten før og efter udvidelse fremgår af tabel 6 nedenfor.

Transport af	Nudrift/år	Ansøgt drift/år
Intern transport af foder	2-3 gange dagligt	Uændret
Afhentning af mælk	Hver anden dag	Uændret
Levering af foder/råvarer	Ca. 2-3 gange pr. måned	Uændret
Levende dyr	Ca. 2-3 gange pr. måned	Uændret
Døde dyr	Ca. 1 gang ugentlig	Uændret
Gylletransporter	Ca. 3 læs pr. uge fra dec-maj (transport m. lastbil til tanke på andre ejendomme)	Ca. 4 læs pr. uge fra dec-maj
Dieselolie og hjælpestoffer	Ca. 1 gang hver anden måned	Uændret
Affald	Ca. 1 gang pr. måned	Uændret
Husdyrgødning	Ca. 450-500 transporter pr. år. Hovedsageligt i forårsperioden	Ca. 500-550 transporter pr. år. Hovedsageligt i forårsperioden
Grovfoder	Ca. 600-700 transporter pr. år. aktiviteten foregår i perioder over 1-2 dage fra maj-oktober.	Ca. 650-750 transporter pr. år. aktiviteten foregår i perioder over 1-2 dage fra maj-oktober.
I alt	Ca. 2.700 transporter	Ca. 2.830 transporter

Tabel 6: Det skønnede antal transporter

Da der ikke er beboelser tæt på ejendommen, vil evt. gener fra transporter primært stamme fra almindeligt markarbejde samt fra kørsel på offentlig vej, som ikke reguleres med denne miljøgodkendelse.

I forhold til sæsonbetingede transporter og arbejder tilstræbes at der køres intensivt i den periode hvor aktiviteten pågår, idet det minimerer det berørte tidsrum / antal dag hvor evt. gener vil kunne forekomme, herunder også risiko for at der trækkes jord ud på vejene mv. Vejene ryddes for evt. jord umiddelbart efter arbejdets ophør. Udvidelse af plansiloanlægget vil minimere behovet for brug af markstakke – dvs. transporter relateret hertil og risiko for gener med jord på vejen, vil blive reduceret.

Selv om husdyrbruget udvides/ændres, forventes antallet af transporter til og fra ejendommen ikke at stige væsentligt, da der i de fleste tilfælde vil medbringes større mængder pr. transport. Der er hovedsageligt antallet af transporter med husdyrgødning og foder der forventes at stige. Samlet forventes antallet af transporter at stige med ca. 5 % ift. det niveau der er i dag.

Det øgede antal transporter vurderes ikke at være til væsentligt gene for naboerne. Transporterne vil ikke adskille sig fra øvrige tunge transporter på landevejene. Som udgangspunkt sker der udelukkende de nødvendige transporter.

3.7 Reststoffer, affald og naturressourcer

Virksomheden følger affaldshierarkiet jf. Miljøbeskyttelsesloven samt Varde Kommunes affaldsregulativ for erhvervsvirksomheder. Affald fra virksomheden omfatter primært plast fra overdækning, pap og papiremballager, diverse emballage fra tilskudsfodermidler og hjælpestoffer. Ligeledes jern og metal skrot og i mindre omfang olie og malingsrester mv.

Miljøfarligt affald afleveres til kommunal modtageplads (mindre mængder af olierester, maling, trykimprægneret træ mv)

Rene fraktioner af genbrugeligt papir, pap, plast og glas afleveres på kommunal modtageplads

Jern og metalskrot afhentes af privat modtagevirksomhed

Restaffald afhentes af privat renovatør, Brians Renovation, ca hver anden uge.

Olierester/spildolie forekommer kun i begrænset omfang, da service på traktorer foregår på værksted. Evt. aflevering sker til den kommunale modtageplads.

Evt. medicinrester afleveres til dyrlæge

Døde dyr afhentes af DAKA. Afhentning af døde dyr sker efter behov og med dags varsel. Døde dyr placeres på betonplads vest for stald 2, hvor de overdækkes med kadaverkappe.

Opbevaring af gylle sker i godkendte gylletanke. Gylletankene inspiceres løbende for tæt flydelag og ved tømning for utætheder mv. Begge gylletanke er beliggende i risikoområde og der udføres løbende 5 års beholderkontrol. Beholderne tømmes med selvslugende gyllevogn og risikoen for spild er derved minimal.

En del af dybstrøelsen opbevares på møddingspladsen ind til udspreddning. Der opbevares også dybstrøelse i markstak, hvis der er behov for det. Møddingspladsen overholder krav til opbevaring og der er afløb til gyllesystemet, så der vil ikke være risiko for forurening af vandmiljøet.

Der sker ikke ændringer med hensyn til opbevaring, håndtering eller bortskaffelse af affald. Samlet vurderes det, at affald håndteres og opbevares, så der ikke opstår uhygiejniske forhold eller sker forurening af luft, vand eller jord.

3.7.1 Spildevand

Årlige mængder og sammensætning er som følger:

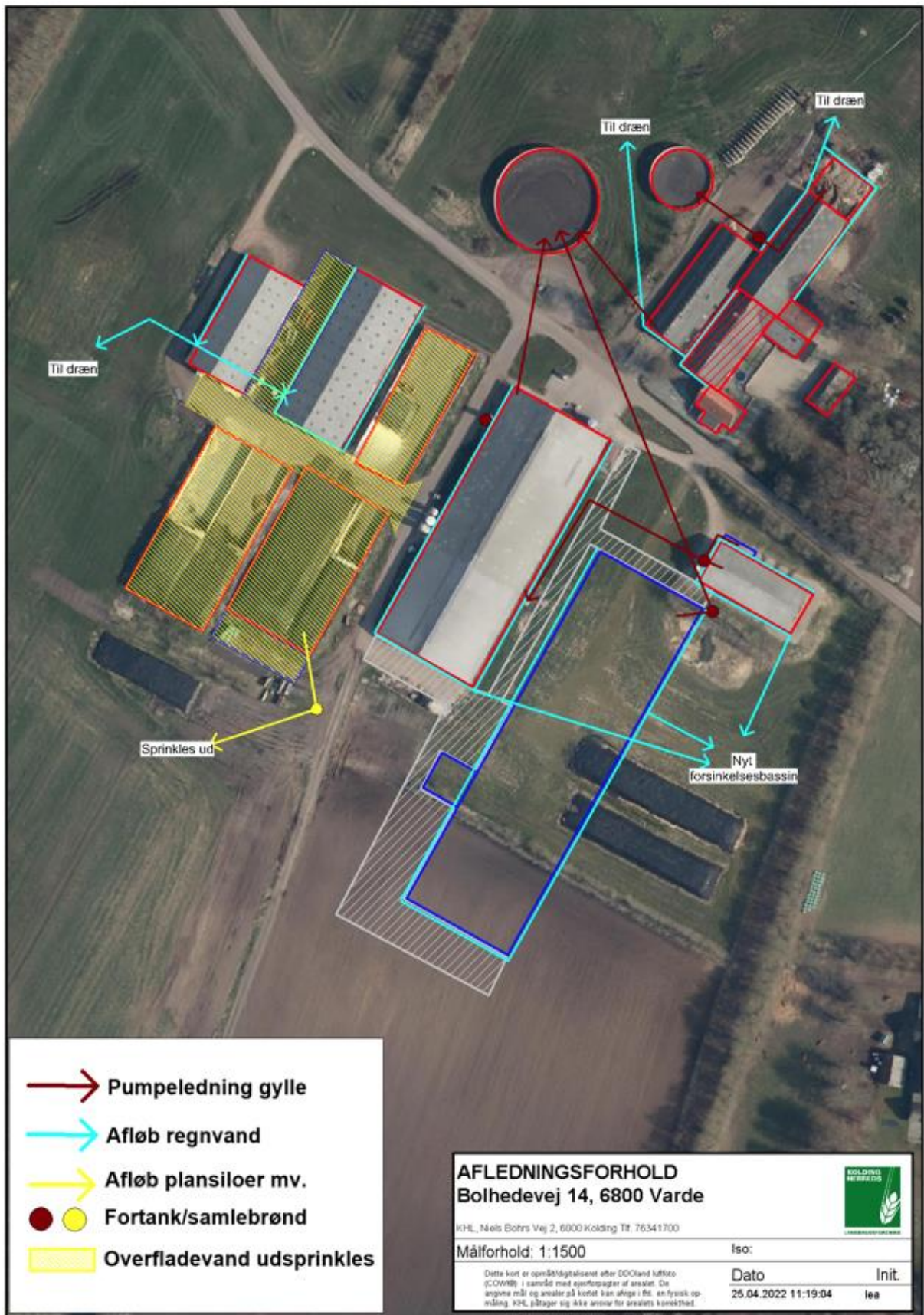
Vaskevand fra malkestald og mælkerum mv: ca. 1.200-1.500 kbm ledes til gyllesystemet.

Vand fra møddingsplads: ca. 200 kbm ledes til gyllesystemet.

Overfladevand fra eksisterende ensilagepladser, inklusiv det ansøgte på ca. 635 m² + 300 m², og kørearealer + vaskeplads fra ca. 5.550 kvm: ca. 5.000 kbm. Overfladevandet ledes til opsamlingsbeholder på ca. 120 kbm og udsprinkles automatisk på bevokset areal. I perioder med risiko for overfladeafstrømning, fx frossen eller vandmættet jord, anvendes først buffertankens kapacitet, herefter køres evt. overskydende mængde til gylletank med sugevogn.

Tagvand fra eksisterende bygninger ledes uændret til grøft og dræn.

Der vil blive etableret et forsinkelsesbassin, hvor tagvandet fra den nye kostald vil blive ledt til.

Figur 5 Oversigt over afløbsforhold på Bolhedevej 14

3.7.2 Olie- og kemikalier

Der anvendes dieselolie til drift af landbrugsmaskiner. Opbevaring sker i en typegodkendt tank på 2.500 l, som står på betonbund i hjørnet mellem stald 2 og 3. Placering i hjørne forbygger påkørsel ved uheld.

Sprøjtning af afgrøder foretages af maskinstation og der opbevares derfor ikke plantebeskyttelsesmidler på ejendommen.

I malke- og tankrum opbevares sæbe og desinfektionsmidler til rengøring af malkeudstyr. Herfra er der afløb til gyllesystemet.

Opbevaring af olie og rengøringsmidler ændres ikke ved det ansøgte projekt. Det vurderes, at olie mv. opbevares på forsvarlig vis, så der ikke opstår risiko for forurening af jord, vand og luft.

3.7.3 Vand- og energiforbrug

Ejendommen er tilsluttet Nordenskov Vandværk. Største forbrugsposter er drikkevand til dyrene samt vand til vask af malkeanlæg. Der føres kontrol med vandforbruget og der anvendes vandbesparende teknologier i forbindelse med vask af malkeanlæg.

Det er ikke udarbejdet planer for vedligehold og reparationer, men ved daglig inspektion vil der blive undersøgt for eventuelle lækager i forbindelse med drikkevandssystemet med efterfølgende igangsætning af reparation.

Type	Nudrift	Ansøgt drift
El	Ca. 220.000 kWh	Ca. 300.000 kWh
Dieselolie	Ca. 15.000 l	Ca. 17.500 l
Vandforbrug	Ca. 18.000 kbm	Anslået 20.000 kbm

Tabel 7 Skønnet vand- og energiforbrug

Der anvendes primært el til malkeanlæg, mælkekøling og markvanding samt til belysning i staldene. Som følge af, at der kommer et større produktionsareal i ansøgt drift vil energiforbruget stige forholdsmæssigt.

Der anvendes lavenergi teknologi til malkeanlæg og mælkekøling.

Det vurderes, at der i fornødent omfang er anvendt vand- og energibesparende teknikker. Det vurderes også at flere af disse teknikker er at betragte som BAT.

3.7.4 Foder

Foderet består som i nudriften primært af græs og majsensilage, samt indkøbt kraftfoder. Indkøbt foder opbevares i kraftfodersilo og i lade. Grovfoder hovedsageligt i ensilagesiloer og enkelte gange i markstakke.

Der fodres efter foderplan som udarbejdes af kvægbrugskonsulent. Derved sikres det, at det altid er den nyeste viden, som ligger til grund for foderplanen.

Foderplanen afstemmes løbende således, at fodermængden tilpasses køernes aktuelle ydelse. Ligeledes foretages der løbende kvalitetsmålinger fra mejeriet, herunder af mælkenes ureaindhold. Derved sikres det, at kørerne ikke er overforsynet med protein. Der tages foderanalyser af grovfoderet med henblik på konstatering af fosfor- og proteinindhold i foderet. Foranstaltningerne sikrer, at der ikke udskilles unødige næringsstoffer i gyllen.

Det vurderes, at de tiltag, der praktiseres mht. opbevaring og håndtering af foder og ensilage er med til at sikre, at der ikke sker en væsentlig påvirkning af miljøet og omgivelserne, samt at BAT bliver opfyldt i forhold til fodring.

3.8 BAT-Ammoniakemission

Som det fremgår af tabel 8 er BAT-kravet beregnet til 8.050 kg NH₃ og den faktiske ammoniakemission ligger ligeledes på 8.050 kg NH₃, så krav til BAT er dermed overholdt.

Samlet BAT beregning 			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	7584	600	8184
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	7584	600	8184
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	0
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Tabel 8 BAT-beregning

BAT-beregningen er baseret på følgende forudsætning om eksisterende og renoverede staldafsnit.

Staldnavn	Navn på dyretype og staldsystem eller flexgruppe	Forudsætning for BAT-beregning
8. Dybstrøelse kvier og goldkøer	Alle kvæg; Dybstrøelse ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse
27. Småkalvestald	Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse
3. Ungdyr	Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal) ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse
3. Ungdyr	Alle kvæg; Dybstrøelse ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse
2. Ungdyrstald	Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal) ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse
1. Løsdriftsstald	Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal) ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse
1. Løsdriftsstald	Alle kvæg; Dybstrøelse ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse
1. Løsdriftsstald	Alle kvæg; Dybstrøelse ^a	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit
Ny Kostald	Malkekøer, kvier og stude. Fast drænet gulv med skraber og ajlefløb	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit
Nye kalvehytter	Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit

Tabel 9 Forudsætning for BAT-beregning.

BAT kravet opfyldes ved at der etableres et såkaldt miljøgulv- dvs. fastdrænet gulv i den ansøgte kostald.

De eneste godkendte teknologier, der i dag er anført på Miljøstyrelsens teknologiliste er gylleforsuringsanlæg fra JH Forsuring NH4+, som er midlertidigt optaget på listen, og fast overdækning af gylletanke.

Både gylleforsuring og overdækning af gylletanke er fravalgt, da BAT-kravet er overholdt uden yderligere tiltag.

BAT-niveauet er lovbestemt og sikrer at ammoniakemissionen fra husdyrbruget er på et niveau, der svarer til at der er valgt staldsystemer og/eller teknologi er blandt de bedste tilgængelige til at begrænse ammoniakudledningen fra husdyrbruget.

De BAT-krav, der stilles til husdyrbrug, bidrager til, at målet for fald i ammoniakemissionen i Danmark nås, og at den sundhedspåvirkning ammoniak afstedkommer dermed imødegås. Når ammoniakudledningen begrænses, bidrager det også til en generel bedre beskyttelse af ammoniakfølsom natur, da baggrundsbelastninger hertil begrænses.

3.9 Grænseoverskridende virkninger

Husdyrbruget ligger langt fra den danske grænse og en vurdering af indvirkning på miljøet i en anden stat finder ansøger ikke relevant.

3.10 Påvirkning af jordarealer og jordbund

Ejendommen ligger uden for område med særlige drikkevandsinteresser og nitratfølsomt indvindingsområde.

Da stalde, gyllerør, forbeholder og gyllebeholdere er udført i tætte og stabile materialer, vurderes det, at der fra selve husdyrbruget ikke ved normal drift kan ske væsentlige direkte eller indirekte påvirkninger af jordarealer, jordbund eller vandforekomster.

Der bygges en ny kostald, en ny plansilo og opstilles kalvehytter i forbindelse med projektet. I byggefeltet ved kostalden vil det være nødvendigt at flytte jord, da terrænet falder mod syd. Der vil derfor være tale om terrænregulering. Museet vil blive forespurgt undervejs i processen.

Dyrkning af arealer herunder jordbehandling mm. varetages igennem de generelle regler. Der henvises til beskrivelsen af vandbesparende tiltag under afsnit 3.7.3 om bedste tilgængelige teknik.

Affald og reststoffer opbevares, så der ikke er risiko for forurening af jord og grundvand.

Tømning af gyllebeholdere foregår med sugekran. Opbevaring og håndtering af olieprodukter sker på forsvarlig vis. Håndtering af olieprodukter sker på fast bund med mulighed for opsamling af spild.

Samlet vurderes det, at produktionen sker på forsvarlig vis, hvor risikoen for forurening af jord og grundvand er minimal.

3.11 Alternative løsninger

Der er ikke afsøgt alternative placeringer, da udvidelsen sker i tilknytning til eksisterende bygninger. Placeringen af den ansøgte kostald er valgt ud fra hvordan stalden rent logistisk indpasses bedst ift. de eksisterende anlæg og ift. landskabet og de nærmeste naboer.

3.12 Samspillet mellem faktorer jf. § 4 stk. 6 nr. 5

Ifølge bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug skal der oplyses om væsentlige direkte eller indirekte virkninger som følge af et samspil mellem to, flere eller alle faktorerne:

- 1) befolkningen og menneskers sundhed,
- 2) biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter,

3) jordarealer, jordbund, vand, luft og klima,

4) materielle goder, kulturarv og landskabet

De enkelte faktorer er beskrevet i de foregående afsnit.

Det vurderes, at der ved samspil mellem de oplistede faktorer ikke kan opstå væsentlige direkte eller indirekte virkninger som er større end de virkninger, som er beskrevet under de enkelte punkter 1-4.

3.13 Sårbarhed i forhold til risici for større ulykker mv. jf. § 4 stk. 6 nr. 6

Ifølge bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug skal der oplyses om væsentlige direkte eller indirekte virkninger som følge af sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af faktorerne efter nr. 1-5:

1) befolkningen og menneskers sundhed,

2) biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter,

3) jordarealer, jordbund, vand, luft og klima,

4) materielle goder, kulturarv og landskabet,

5) samspillet mellem to, flere eller alle faktorer efter nr. 1-4

Det vurderes at risici for større ulykker eller katastrofer på et husdyrbrug med den nuværende og ansøgte placering vil være udslip af gylle fra gyllebeholdere, fx i forbindelse med overpumpning, brud på gyllebeholder eller lignende. I husdyrbrugets beredskabsplan er der en instruks for, hvordan en sådanne situationer skal håndteres. Beredskabsplanen vil blive opdateret løbende ifm. med ændringer på ejendommen.

I beredskabsplanen er også instrukser i forbindelse med brand samt udslip af olie, kemikalier eller lignende.

3.14 Oplysninger om konsulenten

Lene Egtved Andersen, Miljøkonsulent, KHL, Niels Bohrs Vej 2, 6000 Kolding.

4. Konklusion

Ud fra de forhold der ligger til grund for beregningerne samt indretning og drift af ejendommen, vurderes det, at projektet kan gennemføres uden væsentlige virkninger på miljøet, herunder påvirkning af naboer og de landskabelige, naturmæssige og kulturhistoriske værdier i området.